



Debreceni Ítéltábla
Mf.I.50.002/2022/6.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság a dr. Szántó Gellért ügyvéd (cím1) által képviselt Felperes (cím2) felperesnek a dr. Kovács Róbert Csaba ügyvéd (cím3) által képviselt Alperes (cím4) alperes ellen sérelemdíj és kártérítés megfizetése iránt indított perében az Egri Törvényszék 34.M.70.076/2020/37. számú ítélete ellen a felperes részéről 38. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek tizenöt napon belül 75 000 (hetvenötezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a meg nem fizetett 240 000 (kétszáznegyvenezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás lényege szerint a felperes előbb 2011. június 16. és 2017. szeptember 30., majd 2018. november 6. és 2019. február 7. között volt álláskeresőként regisztrálva a Heves Megyei Kormányhivatal Gyöngyösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán, 2011. június 16. és 2017. szeptember 12. között pedig – kisebb megszakításokkal – hosszabb-rövidebb közfoglalkoztatási jogviszonyokban állt az alperessel.

[2] Az alperes a felperest segédmunkás munkakörben, heti negyven órás teljes munkaidőben foglalkoztatta havi bruttó 79 155 forint – jogszabály által megállapított –

közfoglalkoztatási bérrel. A felperes munkaköréhez tartozott a konyhakert gondozása, konyhakerti növények ültetése, betakarítása, mezőgazdasági gazdálkodás, önkormányzati területek tisztántartása, parkgondozás, közterületek karbantartása, önkormányzati árkok és átereszek takarítása, önkormányzati járdák, utak hóeltakarítása, tisztántartása és önkormányzati ingatlanok előtti síkosságmentesítés. A felperesnek a munkaköri leírásában kifejezetten nevesített feladatokon túl alperesi érdekből – a munkáltatói jogkör gyakorlójának utasítására – traktort, illetve személygépjárművet kellett vezetnie, ebédet szállított és személyszállítást végzett.

[3] Az alperesnél a közfoglalkoztatottak általános munkavédelmi oktatásban részesültek, a feladataik ellátásához – szükség szerint – láthatósági mellényt, bakancsot, munkaruhát, védőkesztyűt kaptak. Az általuk végzett feladatok közül voltak olyanok, amelyeket többen, más feladatokat – például a parlagfűirtást – egyedül végeztek.

[4] 2014-ben (község neve) polgármestere és ezzel az alperes törvényes képviselője törvényes képviselő lett, aki egyben – a közfoglalkoztatási jogviszonyokban – a felperes felett munkáltatói jogkört is gyakorolt. A felperes édesanyja, (felperes édesanyjának neve) és a polgármester édesapja, (felperes édesapjának neve) élettársak.

[5] 2015. március 23-án megalakult a (szövetkezet neve), melynek a felperes és az alperes is alapító tagja volt. A szövetkezet alapszabálya értelmében a szövetkezet alapításának célja „(község neve) Önkormányzatának közreműködésével a hátrányos helyzetben lévő tagjai számára munkafeltételek teremtése, valamint szociális helyzetük javításának egyéb módon történő megteremtése. A szociális szövetkezet munkanélküli tagjai számára munkalehetőséget biztosít, illetve szervez...” A szövetkezet elnöke az alapításkor (szövetkezet alapításkori elnökének neve) volt, a felügyelőbizottság elnöke pedig a polgármester. Később a szövetkezet elnöke (szövetkezet későbbi elnökének neve), majd tanú3, a polgármester fia lett.

[6] A polgármester folyamatosan biztosította a felperes közfoglalkoztatottként történő alkalmazását az alperesnél és megígérte a felperesnek, hogy megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a foglalkoztatást elősegítő pályázati lehetőségeket kihasználja és sikeres szövetkezeti pályázat esetén a felperes és a felesége, Felperesné részére munkát biztosítson a szövetkezetben. Az alperes törvényes képviselője – sikeres szövetkezeti pályázat esetére – a felperes részére főállású szövetkezeti munkaviszony létesítésére tett ígéretet. A felperes sem az alperesnél, sem a szövetkezetben nem került főállású munkaviszony keretében foglalkoztatásra.

[7] Az szövetkezet pályázatának pályázati anyaga 2017. október 6-án készült el. A szövetkezet – pályázati anyagban deklarált – célja az volt, hogy a helyi lakos álláskeresőket főállású álláslehetőséghez segítse, a közfoglalkoztatottakat a szövetkezeten keresztül a munkaerőpiacra integrálja. A szövetkezet a projekt keretében nyolc új munkahely

létrehozását tűzte ki célul. A pályázati anyag alapján a projekt első negyedéve 2017. október 1. napjával indult, az utolsó, tizenkettedik negyedév 2020. július 1-jén kezdődött.

[8] 2017. március 23. és 2017. december 1. között a felperes a szövetkezet személyesen közreműködő tagjaként volt nyilvántartva, tevékenységének megnevezése baromfitartó- és tenyésztő volt. A felperest személyes közreműködésre ezen idő alatt a szövetkezet nem hívta fel, így a szövetkezet keretében a felperes munkát ténylegesen nem végzett. Egészen 2017 végéig a szövetkezet más tagját sem hívták fel feladatellátásra, így – személyes közreműködés hiányában – jövedelmet sem kapott ezért senki.

[9] A felperes többször szóba hozta, hogy ő miért nem került főfoglalkoztatásba, miért – a megítélése szerint a szükséges képzettséggel nem rendelkező – tanú2t nevezte ki a polgármester csoportvezetőnek helyette, valamint jelezte, hogy egyesek ittasan járnak munkába, illetve, hogy olyan munkákat is el kellett végeznie, amelyek nem szerepeltek a munkaköri leírásában. Emellett rendszeresen küldött beadványokat az alperes részére, amelyek általában javaslatokat, ötleteket tartalmaztak. Ezen javaslatok között szerepelt a (községi) faluőrség létrehozása, a tűzifa egységes kiosztása, karácsony előtt legalább 100 000 forint anyagi támogatás biztosítása minden (községi) lakosnak, a fiatalok lakásvásárlásának anyagi támogatása, a vezetők elleni panasz haladéktalan kivizsgálása. A felperesnek a vízelvezetéssel kapcsolatban is voltak javaslatai. Az alperes képviselő testülete megtárgyalta, hogy a felperes javaslatai közül – a jogszabályi és pénzügyi keretekre figyelemmel – melyek a reálisan megvalósíthatók. A felperes több alkalommal tett feljelentést, valamint kezdeményezett egyéb eljárást az alperessel és a szövetkezettel szemben. Az eljárások tárgya jellemzően a parlagfű elleni védekezési kötelezettség elmulasztása volt, de előfordult, hogy a felperes fakivágás jogszerűségének, valamint a polgármester és a fia által betöltött tisztségek közötti összeférhetetlenség vizsgálatát kérte.

[10] A felperes és a polgármester között – a fentiek miatt – konfliktusok alakultak ki, melynek következtében a felperesnek az édesanyjával is megromlott a viszonya. A közfoglalkoztatottak között is többször alakult ki nézeteltérés a munkavégzéssel kapcsolatban, így a felperes és tanú1, a felperes és tanú4, valamint a felperes és tanú2 karbantartási csoportvezető is vitába került egymással. A konfliktusok elkerülése érdekében egy alkalommal a felperesnek a többi közfoglalkoztatottól elkülönítve, egyedül kellett egy gazos területen fűkaszálást végeznie.

[11] A felperes ezidáig utolsó közfoglalkoztatási jogviszonya 2017. május 15. és 2017. szeptember 12. között állt fenn az alperesnél, azt a felperes szüntette meg felmondással. A felmondás indokolása szerint az alperes törvényes képviselője részére főállást ígért, amelyet ő nem kapott meg, a munkáját nem fizették meg. Helyette olyan személyt foglalkoztattak, aki nem rendelkezett megfelelő képesítéssel az adott munkakör ellátásához.

[12] A felperes 2017. október 1-től a (cég1)-nél és a (cég2)-nél dolgozik vagyonőr munkakörben, havi bruttó jövedelme 161 000 forint.

[13] A közfoglalkoztatottak főállású munkaviszony keretében történő foglalkoztatását biztosító szövetkezeti pályázati anyag 2017 decemberében kapott támogatást. A pályázati támogatás eredményeképpen 2017 decemberétől a szövetkezet több közfoglalkoztatottal, így tanú10sal, tanú9ral és (közfoglalkoztatott neve) is főállású munkaviszonyt létesített. tanú1 2018 áprilisától, tanú4 2018 augusztusától állt munkaviszonyban a szövetkezettel. A főállású munkaviszony létesítésének feltétele a közfoglalkoztatási jogviszony fennállása volt.

[14] A felperes 2018. február 23-án indított pert az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon, melyben 3 000 000 forint sérelemdíj és kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A bíróság a felperes keresetlevelét a 2018. május 8-án jogerőre emelkedett végzésével visszautasította. A felperes 2018. május 16-án ismételt keresetlevelet nyújtott be az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon, keresetében 3 000 000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az eljárást a bíróság 2019. március 6-án jogerőre emelkedett végzésével megszüntette figyelemmel arra, hogy a felperes a perfelvételi tárgyaláson a teljes keresetétől elállt.

[15] A felperes az alapul szolgáló perben 2020. április 28-án előterjesztett keresetében 1 500 000 forint sérelemdíj, 1 500 000 forint elmaradt jövedelem, mint kár, valamint ezen összegek 2017. szeptember 18-tól számított késedelmi kamata, továbbá perköltsége megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 9. § (1) bekezdésére, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:43. § a) és c) pontjára, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebkty.) 3. § (4) bekezdés b) pontjára, 3. § (5) bekezdés d) pontjára, 7. § (1) bekezdésére, 8. §-ára, 10. § (3) bekezdésére, 21. § c) és e) pontjára, a Ptk. 2:52-2:53. §-ára, a Ptk. 6:518-6:520. §-ára, az Mt. 6. § (2) bekezdésére, 166. § (1)-(2) bekezdésére, 169. § (1) bekezdésére, a Ptk. 6:535. § (1) bekezdésére és 6:48. § (1) bekezdésére alapította.

[16] Előadta, hogy a sérelemdíj iránti igénye a más véleményén és családi állapotán, valamint egyéb helyzetén, nevezetesen a közfoglalkoztatási jogviszonya miatti hátrányos megkülönböztetésén, a főfoglalkoztatása mellőzésén, a többi közfoglalkoztatottól elkülönített munkavégzésén, valamint a munkaköréhez nem tartozó feladatok ellátásával összefüggő testi épsége és egészsége veszélyeztetésén; elmaradt jövedelem iránti igénye pedig az Mt. 166. § (1) bekezdése értelmében a közfoglalkoztatotti munkabére és jelenlegi jövedelme különbözetének három évre, nevezetesen a 2017-től számítottan visszafelé három évre számított összegén alapul figyelemmel arra, hogy 2014-től a polgármester a főfoglalkoztatásra vonatkozó ígérete miatt nem helyezkedett el más, a közfoglalkoztatásnál jobban fizető munkahelyen, emiatt pedig jövedelemvesztés érte.

[17] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Arra hivatkozott, hogy nem sértette meg az Ebktv., a Ptk. és az Mt. felperes által hivatkozott rendelkezéseit. A polgármester nem tett ígéretet a felperes részére az alperesnél főállásban való foglalkoztatásra, hiszen az, hogy az alperes kivel köt munkaszerződést, nem kényszeríthető ki. Nemcsak az iskolai végzettségek, hanem a munkához való hozzáállás, a megbízhatóság, az emberekkel való kapcsolattartás is fontos ugyanis a munkavállaló személyének kiválasztásában. A felperest a szövetkezet alkalmazásába pedig azért nem lehetett felvenni, mert a felperes a felvétel lehetőségének megnyílásakor, azaz 2017 decemberében már nem volt közfoglalkoztatott, amely státusz hiánya viszont kizáró ok volt. Hivatkozott arra, hogy a felperes javaslatait a képviselő testület tárgyalta és azokról döntött és nem tehető felelőssé azért, mert a felperes és az édesanyja között megromlott a viszony. A felperes a határozott idejű közfoglalkoztatási munkaszerződések megkötése előtt minden alkalommal álláskereső, vagyis regisztrált munkanélküli volt, de ebben az időszakban amennyiben magasabb fizetéssel járó munkát keresett, illetve talált volna, akkor nem jelentkezett volna folyamatosan közfoglalkoztatásra.

[18] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg tizenöt napon belül az alperesnek 407 969 forint perköltséget. Megállapította, hogy a meg nem fizetett 180 000 forint eljárási illeték és állam által előlegezett 3 130 forint költség a felperest megillető munkavállalói költségkedvezmény miatt az állam terhén marad.

[19] Az elsőfokú bíróság az ítélet jogi indokolásában rögzítette: a felperes nem tudta valószínűsíteni sem az Ebktv. 8. § j), k) és t) pontja szerinti védett tulajdonságát, sem az őt ért hátrányt, sem az okozati összefüggést a védett tulajdonsága és az állított hátrány között. Emellett az alperes azáltal, hogy a felperest a munkaköri leírásban tételelesen fel nem sorolt feladatok elvégzésére kötelezte, valamint egy alkalommal a közfoglalkoztatottak közötti konfliktusok elkerülése érdekében elkülönítetten foglalkoztatta, nem sértette az egyenlő bánásmód követelményét, hiszen mindez az Ebktv. 22. § (1) bekezdés a) pontja alapján a munkakörülmények természete miatt indokolt volt. A felperes nem vagyoni sérelmet sem tudott megjelölni, maga nyilatkozta, hogy testi épségét, egészségét sérelem nem érte. Mindezek alapján a felperes keresete a sérelemdíj vonatkozásban megalapozatlan volt. A vagyoni kárigény körében a törvényszék utalt arra, hogy az Mt. 166. § (1) bekezdése alapján a perben a felperesnek kellett volna bizonyítania a munkaviszonnyal való összefüggést, a kárt, az okozati összefüggést, valamint meg kellett jelölnie a tényleges jogalapot. A bizonyítási teherről való tájékoztatását követően a felperes viszont saját, de az alperes által vitatott nyilatkozatain túl a munkaviszonnyal összefüggést, a kárt, az okozati összefüggést és a jogalapot illetően bizonyítási indítvánnyal nem élt, bizonyítékot – a jövedelemigazolásokon túl – nem bocsátott rendelkezésre, ezért az elsőfokú bíróság nem találta megalapozottnak a felperes kártérítés iránti igényét sem.

[20] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperes kereset szerinti, valamint első- és másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Fenntartotta és ismételten részletesen előadta az elsőfokú eljárásban is megtett nyilatkozatait, emellett utalt arra, hogy a törvényszék az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítás eredményét okszerűtlenül mérlegelte és a megállapított tényekből téves jogi következtetést vont le.

Álláspontja szerint emellett az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal azt, hogy a felperesi tényelőadást alá nem támasztó tanúk függő helyzetben voltak, vagy vannak az alperestől.

[21] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes fellebbezési eljárási költségben marasztalását kérte. Álláspontja szerint a törvényszék a széleskörű bizonyítást követően a tényállást helyesen állapította meg és abból megfelelően következtetett a felperes sérelemdíj és kártérítés iránti keresete alaptalanságára is, az elsőfokú ítéletben részletes, a felperes tény- és jogállításait hiánytalanul ismertető indokolását adta döntésének.

[22] A felperes a fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében részben ismét rögzítette korábbi nyilatkozatait, emellett teljes egészében fenntartotta az elsőfokú eljárásban előadottakat és a fellebbezésében írtakat.

[23] A fellebbezés az alábbi indokok szerint megalapozatlan.

[24] Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmek elbírálása szempontjából lényeges bizonyítékokat okszerűen értékelve alapvetően helyes tényállást állapított meg és az általa pontosan hivatkozott jogszabályi rendelkezések megfelelő alkalmazásával következtetett arra, hogy a felperes sérelemdíj és elmaradt jövedelem, mint kár megfizetésére irányuló keresete is alaptalan. A felperes fellebbezése nem tartalmazott az elsőfokú eljárásban elő nem adott tény- vagy jogállítást, jogi érvelést, a törvényszék pedig az ügy érdemi elbírálása szempontjából jelentőséggel bíró valamennyi körülményre kitért ítélete jogi indokolásában, eleget téve a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 346. § (5) bekezdésében előírt kötelezettségének. Az ítéltábla az elsőfokú ítéletnek a kereset alaptalanságára vonatkozó következtetéseket alátámasztó indokaival is bár nem maradéktalanul, de túlnyomórészt egyetért, ezért azokra csupán visszautal a Pp. 386. § (4) bekezdése alapján.

[25] A fellebbezésben írtak miatt szükséges ugyanakkor hangsúlyozni, hogy a részben a Ptk. 2:43. § a) pontjára, azon belül is a testi épség és az egészség megsértése alapított sérelemdíj iránti igénye körében a felperes maga sem hivatkozott arra, hogy akár a testi épsége, akár az egészsége ténylegesen sérült volna, csupán azt állította: „de annak veszélye fennállt” (1/F/21. sorszámú keresetlevél 11. oldal 5. bekezdés, fellebbezés 15. oldal 3. bekezdés).

[26] Márpedig személyiségi jogsértés megállapítását csak konkrétan bekövetkezett személyiségi jogsérelem (ún. hátrány bekövetkezte) alapozhatja meg, azaz a testi épséghez és az egészséghez fűződő személyiségi jog sérelmét a testi épség és az egészség hátrányos megváltozása, sérülése valósíthatja meg; ehhez az egészségromlás lehetősége, veszélye önmagában nem elégséges. A testi épség, egészség hátrányos megváltozása, sérülése

hiányában tehát sem a személyiségi jogsértés megállapítására, sem az emiatti szubjektív jogkövetkezmény (sérelemdíj) megállapítására nincs törvényes lehetőség (BDT2021.4411).

[27] A Ptk. 2:43. § c) pontja és az Ebktv. már említett szabályai körében elsődlegesen kiemelendő: az elsőfokú bíróság az ítélete [81] és [82] bekezdésében alaptalanul hivatkozott arra, hogy a védett tulajdonság és az állított hátrány közötti oksági kapcsolat valószínűsítése a jogsérelemre hivatkozó felperes kötelezettsége lett volna.

[28] Az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatos munkaügyi perek egyes kérdéseiről szóló 4/2017. (XI. 28.) KMK vélemény 1. pontja szerint ugyanis az Ebktv. 19. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a felperesnek csak azt kell valószínűsítene, hogy hátrány érte, és az Ebktv. 8. §-a szerinti valamely védett tulajdonsággal rendelkezik. A törvény nem írja elő az igényérvényesítő (munkavállaló) számára a hátrány és a védett tulajdonság közötti okozati összefüggés bizonyítását, illetve valószínűsítését. Az egyenlő bánásmód megsértése esetén érvényesülő kimentéses bizonyítás alapján a munkáltató kötelezettsége bizonyítani, hogy hiányzik az okozati összefüggés a hátrány és a védett tulajdonság között, azaz megtartotta az Ebktv. és az Mt. vonatkozó előírásait, vagy azt nem volt köteles megtartani.

[29] Ennek a téves elsőfokú bírói jogértelmezésnek azonban nem volt kihatása az ügy érdemi eldöntésére, mert – ahogy arra a törvényszék viszont már helytállóan, az irányadó ítélkezési gyakorlatot is felhívva utalt – a felperes által védett tulajdonságként felhozott körülmények eleve nem voltak, nem lehettek alkalmasak az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének megállapítására.

[30] Az Ebktv. 8. § j) pontjában írt „más vélemény” körében a felperes a polgármesterétől bizonyos ügyekben eltérő és általa ki is fejezett meglátásaira, nézeteire hivatkozott (13. sorszámú előkészítő irat 4. oldal), azonban a jogszabály „politikai vagy más véleménye” megfogalmazásából jól kitűnik, hogy ebben az esetben a „más” nem a felperesi előadás szerinti valakiétől eltérő véleményt, különböző álláspontot jelent, azaz az adott esetben a munkáltatói jogkör gyakorlójától eltérő vélemény, szemlélet, meggyőződés önmagában nem minősül védett munkavállalói tulajdonságnak. A más vélemény, mint védett tulajdonság ugyanis csak akkor állapítható meg, ha annak megléte tárgyilagosan indokolható és általánosításra, csoportalakításra alkalmas, mivel a diszkrimináció elleni védelem alapját az képezi, hogy az érintett egy adott csoporthoz való tartozás miatt szenved hátrányt (BH2020.248.). Ezek a körülmények a perbeli esetben viszont egyáltalán nem álltak fenn.

[31] Az Ebktv. 8. § k) pontja szerinti „családi állapotra” hivatkozása tekintetében is alapvető tévedésben volt a felperes, hiszen a szóban lévő jogszabályi rendelkezés teljes szövege az, hogy közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt családi állapota miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

[32] Az elsőfokú ítélet [88]-[90] bekezdésében írtakon túli további indokolást sem igénylően, nyilvánvalóan nem tartozik ebbe a körbe az a felperesi vélekedés (tehát nem is tényállítás), hogy „a polgármester asszony ígéretével kapcsolatosan elmondtam a véleményemet (felperes édesapjának neve)nek, emiatt megszakadt a korábbi jó viszonyom vele és részben édesanyámmal is, ez, mint családi állapotomban történő változás hozzájárulhatott a velem szembeni negatív hozzáálláshoz” (szintén 13. sorszámú előkészítő irat 4. oldal) figyelemmel arra is, hogy a családjogi, a hozzátartozók közötti jogviszonyok olyan szorosan függenek össze a természetes személyek privátautonómiájával, hogy e jogviszonyok tekintetében az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülésénél nagyobb érdek fűződik a privátautonómia által védett szféra háborítatlanságához (az Ebktv. 6. §-hoz fűzött indokolás).

[33] A törvényszék Ebktv. 8. § t) pontjával kapcsolatos indokolása is helyes, hiszen a t) pontban szereplő egyéb helyzetnek minősülő tulajdonságok, sajátosságok, élethelyzetek körét nem lehet tágan értelmezni. A szűkítő értelmezés biztosítja, hogy az eljárás ne vezessen az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének megállapításához olyan esetekben, amikor az emberi méltóság általános sérelméről, rendeltetésellenes joggyakorlásról, vagy joggal való visszaéléssről szól a jogvita. Amennyiben ugyanis a hátrány alapvetően az egyéni körülményeken alapul, úgy nem az egyenlő bánásmód követelményének az egyéb helyzeten alapuló sérelme valósul meg, hanem más jogsérelem, amely lehet az emberi méltóság sérelme, rendeltetésellenes munkáltatói joggyakorlás, joggal való visszaélés stb. (BH2019. 163.).

[34] Az Ebktv. 10. § (3) bekezdésével kapcsolatos felperesi hivatkozás miatt pedig arra kell rámutatni, hogy az ígért főfoglalkoztatása mellőzésének, a munkakörébe tartozó, de a munkaköri leírásban részletesen nem nevesített feladatok elvégzésének és az önálló fűkaszálásnak – ahogy azt az elsőfokú ítélet [105]-[114] bekezdése is rögzíti – nem a megtorlás, hanem egyrészt a közfoglalkoztatási jogviszony fennállásának – mint alapvető feltételnek – a hiánya, másrészt a bevett – és más közfoglalkoztatottak esetében is alkalmazott, a közfoglalkoztatottak létszáma miatt is bevezetett – munkamegosztás és munkaszervezési módszer volt az indoka.

[35] Ami pedig a kártérítési igényt illeti, az elsőfokú bíróság ezt a keresetet teljes egészében érdemben elbírálva állapította meg annak alaptalanságát. Az elsőfokú ítélet [131]-[137] bekezdésében írtakkal az ítéltábla is egyetért, emellett ugyanakkor hangsúlyozza: a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény (Kftv.) 2. § (1) bekezdése miatt alkalmazandó Mt. 286. § (3) bekezdése szerint az igény elévülését hivatalból kell figyelembe venni.

[36] A felperes a kártérítési igényét (szemben a sérelemdíjjal) nem csak a 2017. május 15. és szeptember 12. között fennállt közfoglalkoztatási jogviszonyával összefüggésben érvényesítette, hanem a 2017. évtől „három évre visszamenőlegesen”, mivel „2014-től lett

polgármester törvényes képviselő”, ezen igénye esedékességének időpontját pedig 2017. szeptember 17. napjában jelölte meg (1/F/21. sorszámú keresetlevél 14. oldal 5. bekezdés, 15. oldal 1. bekezdés).

[37] Erre figyelemmel az ítéltábla ezen kereseti kérelem vonatkozásában a 2014. szeptember 17. és 2017. szeptember 17. közötti időtartamot tekintette a perbeli időszaknak.

[38] Az Mt. 286. § (1) bekezdése szerint a munkajogi igény három év alatt évül el, a felperes által hivatkozott (2) bekezdés alkalmazása a perbeli esetben nem, csak akkor jöhet szóba, ha valamely bűncselekmény elkövetését büntető bíróság jogerősen megállapította (Legfelsőbb Bíróság Mfv.II.10.215/2010/3.).

[39] A munkabért az Mt. 157. § (1) bekezdése értelmében a tárgyhónapot követő hónap tizedik napjáig ki kell fizetni, ez tehát az esedékesség időpontja a felperes által hivatkozottakkal szemben [Mt. 80. § (2) bekezdés]. Az Mt. 177. §-a folytán alkalmazandó Ptk. 6:532. § szerint is a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. Az Mt. 286. § (4) bekezdése miatt irányadó Ptk. 6:22. § (2) bekezdése szerint pedig az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé válik.

[40] A kárként állított 2014 szeptemberi munkabér-különbözet tehát 2014. október 10-én, a további igény pedig az adott tárgyhónapot követő hónap tizedik napján vált esedékessé.

[41] Mindebből okszerűen következik, hogy a 2014. szeptember – 2015. január hónapokra igényelt munkabérrel kapcsolatos felperesi igény utolsó tétele is – az elévülést megszakító, vagy annak nyugvását eredményező körülmény hiányában – 2018. február 10-ra elévült.

[42] A közigazgatási és munkaügyi bíróság a szóban lévő igényt is tartalmazó, 2018. február 22-én postára adott keresetlevelet a felperesnek 2018. április 21-én kézbesített 4. sorszámú végzésével a 17/2018. számú ügyben visszautasította, majd a 2018. május 16-án előterjesztett (és a most tárgyalt vagyoni hátrányra is utaló) keresetlevél folytán indult eljárást (35/2018., majd a szünetelést követően 105/2018. számú ügy) a 2019. március 6-án kihirdetett 5. sorszámú végzésével megszüntette.

[43] A Ptk. 6:25. § (1) bekezdés c) pontja értelmében az elévülést a követelés kötelezettel szembeni bírósági eljárásban történő érvényesítése csak akkor szakítja meg, ha a bíróság az eljárást befejező jogerős érdemi határozatot hozott.

[44] Ilyennek sem a 2018. február 22-én, sem a 2018. május 16-án előterjesztett keresetlevél alapján indult eljárásban hozott döntés nem tekinthető, hiszen egyrészt a Pp. 340. § b) pontja értelmében a bíróság a per érdemében ítélettel határoz, másrészt az említett végzések a bíróságok egységes íratkezelési szabályzatáról szóló 17/2014. (XII. 23.) OBH utasítás 12. § (1) és (4) bekezdésének hatálya alá sem tartoznak.

[45] A Ptk. 6:25. § (1) bekezdés c) pontjában írt rendelkezés ugyanakkor a jogosultat nem hozza méltánytalan helyzetbe, hiszen az idézés kibocsátása nélkül elutasított vagy egyébként érdemben el nem bírált keresetnek is van anyagi jogi hatása, éspedig az, hogy a bírósági eljárás alatt az elévülés nyugszik. Nyilvánvalóan menthető helyzetként kell értékelni ugyanis az igényérvényesítés szempontjából a jogerős érdemi határozat meghozatalára nem vezető bírósági eljárást is. Az Új Ptk. Tanácsadó Testület is úgy foglalt állást az elévülés megszakításával kapcsolatos véleményének 1. pontjában, hogy „nem zárja ki az elévülés nyugvására vonatkozó szabályok alkalmazását az, ha az eljárás megindítása az elévülés megszakítását nem eredményezte” (Nagykommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez. Szerkesztette: Vékás Lajos/Gárdos Péter, uj.jogtar.hu).

[46] A Ptk. 6:24. § (1) és (2) bekezdése értelmében ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni, az elévülés nyugszik. Ha az elévülés nyugszik, az akadály megszűnésétől számított egyéves határidőn belül a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból egy évnél kevesebb van hátra.

[47] Az előzőek fényében az elévülés 2018. február 22-től 2019. március 6-ig nyugodott, ennek azonban csak a 2015. februártól 2017 januárig megjelölt igények tekintetében van jelentősége annyiban, hogy ezen igényeit a felperes 2020. március 6-ig érvényesíthette volna. A 2017 februárra és márciusra igényelt különbözet esedékességére figyelemmel a nyugvás ezeket az igényeket már értelemszerűen nem érinti, mert az akadály 2019. március 6-i megszűnésekor a 2020. március 10-ig, illetve április 10-ig tartó elévülési időből még több, mint egy év volt hátra.

[48] A perbeli keresetlevél 2020. április 28-i benyújtására figyelemmel érdemben tehát kizárólag a felperes 2017 április-szeptember hónapokra előterjesztett keresete lett volna elbírálható, mert az ezt megelőző igények bírósági eljárásban történő érvényesítése már kizárt [Ptk. 6:23. § (1) bekezdés].

[49] Az elsőfokú bíróság a fentiektől eltérő, helytelen jogi álláspontja azonban a jogvita eldöntését nem befolyásolta, hiszen a felperes igénye – a már hivatkozottaknak megfelelően, az elsőfokú ítélet [131]-[137] bekezdésében írtak szerint – érdemben is alaptalan volt. Ezért csak utal az ítéltábla arra, hogy maga a számítási módszer is nyilvánvalóan téves, mert egyrészt a felperes közfoglalkoztatási bére 2016 decemberéig volt 79 155 forint, azt 2017-ben már – a munkavezetői státuszra figyelemmel – 89 705 forintban határozta meg a jogszabály és annak megfelelően az alperes is (35/2018/1/F/3. alatti közfoglalkoztatási

szerződés), másrészt alappal nem lehet 2015-2016-ban irányadó közfoglalkoztatási bért 2018-ban megkeresett munkabérrel összehasonlítani (1/F/21. alatti keresetlevél 12. oldal 2. bekezdés).

[50] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét, mint érdemben helyest – a szükséges indokolásbeli pontosításokkal, kiegészítésekkel – helybenhagyta a Pp. 383. § (2) bekezdés első fordulata alapján.

[51] Az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében kötelezte az eredménytelenül fellebbező felperest az alperesnek a 3 000 000 forintos fellebbezési pertárgyérték és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján számított ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési eljárási költsége megfizetésére figyelemmel arra is, hogy a munkavállalói költségkedvezmény nem mentesít az ellenfél javára megítélt perköltség megfizetése alól.

[52] A fenti fellebbezési pertárgyérték és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése szerint számított, a feleket megillető tárgyi költségfeljegyzési jogra figyelemmel meg nem fizetett 240 000 forint fellebbezési illeték viszont a felperest megillető munkavállalói költségkedvezmény miatt az állam terhén marad a Pp. 102. § (6) bekezdése értelmében.

[53] Az ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján.

Debrecen, 2022. június 13.

Dr. Tass Edina s. k. a tanács elnöke, Dr. Kormos János s. k. előadó bíró,
Dr. Répássy Árpád s. k. bíró